

Titel: Kapitel 4.

Citation: "Kapitel 4.", i 1909: Lov, s. Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r30-shoot-chptrd1e1199.pdf> (tilgået 03. juli 2024)

Anvendt udgave: 1909: Lov

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel 4.

Dommere, Retsskrivere, Retsvidner og Retsbude m. m.

§ 43.

Faste Dommere ved Rigets almindelige Domstole beskikkes af Kongen. Under- retsdommere, som tillige have administrative Forretninger, beskikkes under de hidtil brugte Betegnelser, dog med Udeladelse af Betegnelsen som Skriver.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

Kun fuldmyndige, uberygtede, vederhæftige Mænd, som have underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen med bedste Karakter, kunne beskikkes. Dog skulle Mænd, som have bestået den nævnte Eksamen med Karakteren *haud illaudabilis* efter denne Eksamens tidligere Ordning eller *haud illaudabilis 1mi gradus* efter den nuværende Ordning, og som i øvrigt opfyldte de foran nævnte Betingelser, kunne beskikkes i de i § 22, 1ste Stykke, omhandlede Embeder som Underretsdommere udenfor København, når de i mindst 5 år have haft fast Beskikkelse i noget af de i § 53, 1ste Stykke, nævnte Embeder eller i Embeder under Politiet i København eller som Retsskrivere (§ 17, 1ste Stykke), eller når de i Løbet af mindst 5 år med fornøden Bemyndigelse jævnlig have deltaget i de egentlige Dommerforretninger ved Underretter udenfor København. Med Hensyn til Udbringelse af det nævnte Tidsrum finder Bestemmelsen i § 44, 4de Stykke, tilsvarende Anvendelse.

§ 44.

Til Højesteretsdommer kan i Reglen kun beskikkes en Mand, der i 3 år har været Landsdommer, Formand i Byretten for København, Formand eller Næstformand i Sø- og Handelsretten, Overretsassessor, Kriminal- og Politiretsassessor, Højesteretssagfører, Departementschef i Centraladministrationen eller beskikket Lærer i Lovkyndighed ved Universitetet.

Førend nogen kan beskikkes til Højesteretsdommer, skal han først have godtgjort sin Dygtighed til at have Sæde i Retten ved som Prøve at votere først i mindst 4 Sager, af hvilke mindst den ene skal være borgerlig.

Til Landsdommer kan i Reglen kun beskikkes en Mand, der i 3 år har været enten i nogen af de i 1ste Stykke nævnte Stillinger eller Underretsdommer, Politimester, Overretssagfører, Landsretssagfører eller kgl. ansat Embedsmand i Centraladministrationen.

Til Udbringelse af de i ovennævnte Bestemmelser ommeldte 3 år kan Virksomhed i forskellige af de nævnte Stillinger sammenlægges.

Til at indtræde i de i § 21, 1ste og 2det Stykke, ommeldte ekstraordinære Retter skulle så vidt muligt faste Dommere beskikkes. Ingen kan beskikkes, som ikke opfylder de i § 43, 2det Stykke, nævnte Betingelser.

§ 45.

Midlertidig Beskikkelse til Højesteretsdommer kan ikke tinde Sted. Ved Embedsledighed skal fast Beskikkelse ske inden 6 Måneders Forløb.

Til midlertidig at beklæde andre Dommerembeder, når det på Grund af Embedsledighed eller en fast Dommers Forfald måtte være nødvendigt, meddeler Justitsministeren Beskikkelse. Udenfor Tilfælde af Sygdomsforfald kan Embede som Landsdommer, som Dommer i Byretten for København, som Formand eller Næstformand i Sø- og Handelsretten eller som Underretsdommer udenfor København i de Tilfælde, hvor denne i Medfør af § 22, 2det Stykke, ikke har administrative Forretninger, ikke holdes besat ved midlertidig Beskikkelse udover et år.

I påtrængende Tilfælde, samt når den faste Dommers Forfald skønnes at ville blive kortvarigt, kan Landsrettens Formand bemyndige til midlertidig at forestå Dommerembedet ved en Underret udenfor København. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Den, som beskikkes til midlertidig at beklæde et Dommerembede, må være i Besiddelse af de samme Egenskaber, som udkræves til at beklæde Embedet som fast

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

Dommer. Dog er det ved Underretterne udenfor København med Hensyn til Eksamensfordringen tilstrækkeligt, at den pågældende har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen med Karakteren *laudabilis* eller har opnået Karakteren „Bekvem" eller „Første Karakter" enten ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 46.

Den Bemyndigelse, som i Henhold til § 17 kan gives til på en Underretsdommers Ansvar at udføre visse denne påhvilende Embedsforretninger, kan kun meddeles Personer, som have de i § 43 angivne Egenskaber; dog er det tilstrækkeligt, at den pågældende fyldestgør den i § 45 i Slutningen angivne Fordring med Hensyn til juridisk Eksamen. Bemyndigelse til at udføre Forretninger, der ikke ere egentlige Dommerforretninger (§ 17, 3die Stykke, 1ste Punktum), skal også kunne meddeles Kvinder.

§ 47.

Når det på Grund af en Dommers Udelukkelse eller Fritagelse formedelst Inhabilitet måtte være nødvendigt, beskikker Justitsministeren eller, ved Underretterne udenfor København, Landsrettens Formand en Sættedommer.

Med Hensyn til Sættedommerne tinde Reglerne i § 45, 4de Stykke. Anvendelse.

§ 48.

Spørgsmål om en Dommers Strafansvar for Overtrædelse af de ham efter Lovene som Dommer påhvilende Pligter bedømmes — bortset fra det i § 49, 2det Stykke, omhandlede Tilfælde — efter Straffeloven og påkendes under en selvstændig Straffesag; dog kan Straffen, hvis den ej overstiger Bøder, i Tilfælde af Anke eller Kære pålægges uden særligt Sagsanlæg, efter at der, om fornødent, er givet vedkommende Dommer Lejlighed til mundtlig eller skriftlig at udtale sig om det pågældende Forhold.

Erstatningsansvar må som hidtil gøres gældende ved Anke, for så vidt det ikke enten efter Bogen om

Strafferetsplejen påkendes i Forbindelse med Spørgsmål om Straf eller indtales, efter at Straffedom er fældet over den pågældende.

§ 49.

Gør en Dommer sig som sådan skyldig i Forsømmelse eller Skødesløshed i Embedsførelse, der dog ikke er af sådan Beskaffenhed, at den ifølge Lovgivningen pådrager Straf, eller udviser han i øvrigt utilbørligt eller usømmeligt Forhold, påhviler det Formanden i den Ret, hvoraf han er Medlem, med Hensyn til Landsretternes Formænd og Formanden samt Næstformanden for Sø- og Handelsretten, Højesterets Formand, samt med Hensyn til de øvrige Dommere vedkommende Landsrets Formand, i Stilhed at give ham fornøden Advarsel.

Det står derhos enhver, der under Møde for en Ret anser sig krænket ved utilbørligt eller usømmeligt Forhold fra en Dommers Side, frit for at påklage det af Dommeren udviste Forhold til højere Ret. Klagen, der må fremsættes skriftlig og inden fjorten Dage, efter at Sagens Behandling for pågældende Ret er sluttet, behandles i øvrigt overensstemmende med de i Kapitel 83 givne Regler for Kæremål. Finder den overordnede Ret Klagen begrundet, kan den udtale sin Misbilligelse af Dommerens Adfærd eller pålægge ham en Bøde.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

§ 50.

Viser sådan, efter Omstændighederne gentagen, Advarsel, Misbilligelse eller Bøde sig frugtesløs, eller har Dommeren gjort sig skyldig i et Forhold, der må svække eller gøre ham uværdig til den Agtelse og Tillid, som Dommerkaldet forudsætter, kan dette drage til Følge efter Omstændighederne Afsættelse uden Pension eller med Pension, beregnet efter Pensionslovens Regler, eller endelig således, at Pensionens Størrelse bliver at bestemme ved særlig Lov. Er der Tale om et efter Straffeloven strafbart Forhold, bliver Sagen af Justitsministeren eller af Formanden at foranstalte forfulgt som selvstændig Straffesag. I andet Fald, eller når Dommen i Straffesagen ikke lyder på Embedsfortabelse, afgøres Spørgsmålet ifølge Justitsministerens nærmere Bestemmelse under en af det offentlige mod Dommeren anlagt Sag. Sagen behandles efter de for Landsretsproceduren for borgerlige Sager i 1ste Instans gældende Regler.

I Overensstemmelse hermed bliver det fremdeles at afgøre, hvorvidt en Dommer bør ved Dom afsættes på Grund af vedvarende ånds- eller Legemssvaghed.

De Underretsdommere, der tillige have administrative Forretninger, kunne afskediges efter de hidtil gældende Regler.

§ 51.

Når Straffesag er rejst mod en Dommer, eller når han må antages at have gjort sig skyldig i sådant utilbørligt Forhold, som omhandles i § 50, såvel som når han er bleven uvederhæftig eller åndssvag, kan han suspenderes. Afgørelse herom træffes, når Talen er om en Underretsdommer, af Landsrettens Formand og to af Rettens Medlemmer, og når Talen er om en Højesterets- eller Landsdommer eller om Formanden eller Næstformanden for Sø- og Handelsretten, af Højesterets Formand og to af Rettens Medlemmer.

De Underretsdommere, der tillige have administrative Forretninger, kunne suspenderes af Justitsministeren.

§ 52.

Beslutning om Ophør af midlertidig Beskikkelse til at beklæde et Dommerembede (§ 45) eller af Bemyndigelse til at udføre Dommergerning efter § 17, 3die Stykke, kan tages af den Myndighed, der har meddelt den, dog, for så vidt det er Landsrettens Formand, med Ret for den pågældende til at forelægge Spørgsmålet for Justitsministeren.

§ 53.

Justitssekretærer ved Højesteret, Landsretterne, Københavns Sø- og Handelsret og Københavns Byret, Pante- og Brevskriveren ved sidstnævnte Ret og samtlige Fuldmægtige ved de nævnte Retter beskikkes af Kongen.

Til midlertidig at beklæde et af de nævnte Embeder, når det på Grund af Embedsledighed eller Forfald måtte være nødvendigt, meddeler Justitsministeren Beskikkelse. I påtrængende Tilfælde, samt når Forfaldet skønnes at ville blive kortvarigt, kan vedkommende Rets Formand give den midlertidige Bemyndigelse. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Til fast eller midlertidig at beklæde de i denne Paragraf nævnte Embeder udkræves, at vedkommende er en fuldmyndig, uberygtet og vederhæftig Mand, samt at han har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen i det mindste med Karakteren *laudabilis* eller har opnået Karakteren „Bekvem" eller „Første Karakter" ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for *ustuderede*.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

§ 54.

Når nogen af de i § 53 nævnte Embedsmænd på Grund af Inhabilitet er udelukket, beskikker vedkommende Rets Formand i fornødent Fald en Mand, som har de i § 53, 3die Stykke, angivne Egenskaber, til at fungere i Sagen.

§ 55.

Klage over en Justitssekretærs og i København over Pante- og Brevskriverens Afgørelser fremsættes inden 6 Måneder for den Ret, ved hvilken han er ansat. Efter at have modtaget den pågældende Embedsmands Erklæring afgør Retten, for Københavns Byrets Vedkommende Rettens Formand, Sagen ved Kendelse. Mod denne Kendelse kan rejses Kæremål. Hvor Retsskriverforretningerne påhvile Dommeren, afgøres deslige Klager ved Kære. Dette gælder også om Klager over Afgørelser af de i § 17, 2det Punktum, nævnte særlige Retsskivere. Kærefristen er i de 2 sidstnævnte Tilfælde 6 Måneder.

Med Hensyn til Retsskiveres og Pante- og Brevskriverens Ansvar til Straf og Erstatning for Overtrædelse af deres Embedspligter finde Reglerne i § 48 tilsvarende Anvendelse.

§ 56.

Til Retsmøder, der i Straffesager afholdes af en Ret, som beklædes af Enkeltdommer, skal, såfremt ingen særlig Retsskriver er til Stede, en Stævningsmand i eller udenfor Retskredsen eller i Mangel af en sådan en fuldmyndig, uberygtet Mand i selvstændig Stilling af Dommeren tilkaldes som Retsvidne. Kan en sådan ikke straks komme til Stede, bliver Retshandlingen at udsætte, medmindre dens Øjemed derved vilde stå i Fare for at forspildes. Tilkaldelse af Retsvidne kan fremdeles undlades, når der er beskikket en Forsvarer for Sigtede, eller denne selv har antaget en sådan, medmindre den valgte Forsvarer ifølge § 804 Nr. 3 er udelukket fra Retsmødet eller dette holdes for lukkede Døre og Tilkaldelsen forlanges enten af Sigtede eller Forsvareren. I sidstnævnte Tilfælde skal der, når Ønske derom fremsættes og Omstændighederne tillade det, tilkaldes en anden end en Stævningsmand.

Dommeren sørger så vidt muligt for, at Tilkaldelsen af andre end Stævningsmændene sker efter Omgang; kun i Nødsfald kan en Person tilkaldes til at fungere flere Dage efter hinanden. Hvor Forholdene tillade det, bør der gives ham et passende Varsel. Udebliver et tilkaldt Retsvidne uden lovligt Forfald eller uden betimelig Anmeldelse herom, kan det straffes med en Bøde af indtil 20 Kr. Dommeren kan pålægge Retsvidnerne at iagttage Tavshed om, hvad de ved Retshandlingen erfare om Undersøgelsens Genstand; Overtrædelse af et sådant Pålæg straffes med Bøder indtil 100 Kr.

Retsvidner have Krav på samme Godtgørelse som i § 183 foreskrevet for Vidner. Den Retten i § 183, 3die Punktum, givne Beføjelse til at tilstå et Vidne passende højere Godtgørelse end den almindelige skal uden Hensyn til, om den der nævnte Betingelse er til Stede, kunne anvendes ved tilkaldte Retsvidner, når det skønnes, at Tilkaldelsen har medført større Tab eller uforholdsmæssigt Besvær eller Ulempe for den tilkaldte.

§ 57.

Ved Højesteret, Landsretterne, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret ansætter Rettens Formand det fastsatte Antal Retsbude. Ved hver Underret udenfor København ansætter vedkommende Dommer et Retsbud.

§ 58.

I hver af de i § 12 ommeldte Retskredse ansættes det fornødne Antal Stævningsmænd.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

De ved Landsretterne og Underretterne ansatte Retsbude kunne benyttes som Stævningsmænd for vedkommende Rets Område i det Omfang og på den Måde, som vedkommende Formand eller Underretsdommer nærmere bestemmer. De Stævningsmænd, som yderligere efter Justitsministerens Bestemmelse behøves, beskikkes af vedkommende Formand eller Underretsdommer. Fortegnelse over Retskredsens Stævningsmænd opslås på Tingstederne samt henholdsvis i Landsretternes og Københavns Byrets Lokaler og bekendtgøres tillige årlig og oftere, når Forandring sker, i Statstidenden. Ved Sø- og Handelsretten i København finde de om Stævningsmænd ved Landsretterne givne Regler tilsvarende Anvendelse.

§ 59.

Ved Anordning gives der en Instruks for Stævningsmænd.

Enhver Stævningsmand afgiver til vedkommende Retsformand eller Underretsdommer en højtidelig Erklæring om, at han med Troskab og Samvittighedsfuldhed vil opfylde de Pligter, der påhvile ham efter nærværende Lov og den ham meddelte Instruks. Formen for denne Erklæring fastsættes af Justitsministeren. Dommeren i Retskredsen har at vejlede Stævningsmændene med Hensyn til deres Pligter.

§ 60.

Det underordnede Personale ved Højesterets, Landsretternes, Sø- og Handelsrettens og Københavns Byrets Skriverkontorer ansættes af vedkommende Rets Formand.